

مزدوران عربستان و امارات به جان هم افتادند؛

رویایی که در عدن دفن شد!

گسترش رویارویی مزدوران وابسته به عربستان سعودی و امارات متحده عربی در شهر عدن، گمانه‌زنی‌ها در مورد کاهش و یا حتی پایان همگرایی راهبردی این دو متحد در یمن را تقویت کرده است.

به گزارش سرویس بین‌الملل ایسکانیوز، هر روز تشابه چهره سیاسی خاورمیانه با گذشته نه چندان دورش کمتر می‌شود. بازیگران جدیدی در حال ظهور و قدرت‌هایی نیز در حال افول هستند، در یک کلام موازنه قوای این منطقه در مسیر دگردیسی بزرگی قرار گرفته است. همین موضوع زنگ خطر را برای برخی از کشورها به صدا درآورد و به آنان یادآوری کرد احتمالاً جایگاه چندان‌ی در جغرافیای سیاسی این منطقه ندارند.

این هراس بنیادین چراغ راهنمای سیاست خارجی عربستان و امارات یعنی بازندگان مناسبات جدید منطقه‌ای شد و دو کشور با یک کاسه کردن ظرفیت‌هایشان به جدال نظم جدید رفتند. از یمن تا سوریه، مصر،... رد پای آل سعود و آل نهبیان مشهود بود اما به رغم پیروزی‌های تاکتیکی در برخی از جبهه‌ها همچنان زنگ خطر سابق با صدای بلندتری به نواختن خود ادامه می‌دهد.

حال در این میان رگه‌هایی از تمایز برداشت و تقابل راهبردی به جبهه به ظاهر مستحکم این دو متحد رسوخ کرده است حتی نیروهای نیابتی آنان در شهر عدن یمن با هم گلاویز شده‌اند چگونه می‌توان این مساله را تحلیل کرد آیا این نشانه پایان همگرایی دو متحد است یا خیر این تصویری بدبینانه و اغراق‌آمیز است؟

درزهای دیوار دو متحد

همه چیز با انتشار گزارش‌هایی در مورد خروج بخش بزرگی از نیروهای امارات از یمن و تغییر استراتژی این کشور از جنگ به صلح شروع شد. اگرچه در ظاهر عربستان از اطلاع خود و هماهنگی امارات با این کشور خبر می‌داد اما نوعی از نگرانی نیز در سخنان مقامات و رسانه‌های سعودی موج می‌زد.

عربستان نگران بود زیرا پیشتر محمد بن سلمان ولیعهد سعودی و محمد بن زاید ولیعهد ابوظبی با همدیگر طرح حمله مشترک به یمن را کشیده بودند و حتی رسانه‌های دو کشور از بن سلمان و بن زاید همراه با عادل الجبیر وزیر خارجه اسبق سعودی به عنوان سه معمار سیاست خارجی جدید ابوظبی و ریاض یاد می‌کردند که در آینده‌ای نزدیک منبع تغییرات مهم منطقه‌ای خواهد شد.

شک اول عقب‌نشینی نیروها تمام نشده بود که روزنامه‌ال‌اخبار چاپ لبنان گزارش داد که پس از انفجارهایی که کشتی‌های تجاری و نفتکش‌ها در بندر فجیره امارات را هدف قرار داد، هیأتی امنیتی از امارات به ایران سفر کرده است اما پاسخ سرد تهران روبرو شده‌اند.

اگرچه این خبر هیچ گاه تأیید یا رد نشد اما پس از چند روز یک هیات دیگر اماراتی به طور رسمی پس از شش سال از تهران دیدار کرد.

اگرچه بسیاری بعید می دانند هیات اماراتی بدون چراغ سبز آمریکا و اطلاع عربستان به ایران آمده باشد با این حال به نظر می رسد ابوظبی به نوعی از بازبینی در سیاست خارجی خود دست زده است تا از این رهگذر ضمن کاهش هزینه هایش به ایمن سازی محیط ژئوپولتیکی خود بپردازد و این نیز احتمالاً در تقابل با برنامه اولیه این کشور و سیاست های عربستان قرار خواهد گرفت.

آتشی که عدن به پا کرد

مدتها بود از تمایز رویکرد عربستان و امارات در جنگ یمن گزارش هایی شنیده می شد. عربستان درصدد ایمن سازی جنوب و پس از آن کنترل شمال و به حاشیه راندن انصارالله بود. در مقابل اما امارات علاقه چندانی برای درگیر شدن در شمال نداشت و حتی از تمایلات جدایی طلبانه مردم جنوب یمن حمایت می کرد.

با تغییر فرم جنگ یمن این اختلافات تشدید شد. جنگ پهپادی و موشکی عملاً عربستان و امارات را در لاک دفاعی فرو برد و هزینه های بسیاری را روی دست آنان گذاشت. اماراتی ها می ترسیدند با یک بمباران پهپادی و یا موشکی علیه شهرهایی همچون دبی و ابوظبی کلیه دستاوردهایشان باد هوا شود بنابراین پالس های مثبتی را به انصارالله مخابره کرد اند.

تا این جای کار بخشی بزرگی از ناظران جنگ یمن همچنان بر تداوم اتحاد ریاض و ابوظبی تاکید داشتند و درزهای دیوار همگرایی را نادیده می گرفتند اما به یک باره نیروهای نیابتی دو طرف به جام هم افتادند.

جرقه این جنگ نیابتی زمانی زده شد که هانی بن بریک نایب رئیس شورای انتقالی جنوبی از نیروهای این شورا موسوم به کمربند امنیتی خواست به قصر ریاست جمهوری المعاشیق عدن که در کنترل نیروهای عبد ربه منصور هادی است حمله کنند و آن را به تصرف خود درآورند.

در نتیجه چند روز زد و خورد شدید ده ها نفر از دو طرف کشته و زخمی شده اند و روز جمعه برای اولین بار نیز پای تانکها به خیابانهای عدن باز شد. در حال حاضر فرودگاه بین المللی این شهر نیز پروازهای خود را لغو کرده و احتمال تشدید درگیری های وجود دارد.

موضع گیری عربستان و امارات نیز بیش از پیش فرضیه این نوشتار را تقویت می کند. در حالی که واکنش امارات به این اتفاقات، به توییت انور قرقاش وزیر مشاور دولت ابوظبی محدود شد که در آن خواستار توقف درگیری ها شد، عربستان نیز از زبان سخنگوی ائتلاف عربی درباره عواقب این تحولات صرفاً هشدار داد.

برنامه امارات برای تجزیه جنوب

پیشتر با اعلام خبر عقب نشینی امارات از یمن، شبکه الجزیره قطر، اصل این ادعا را زیر سوال برده و اعلام کرده بود ابوظبی می خواهد از این طریق سلطه کامل خود را بر عدن تحمیل کند.

در این میان سخنان مسئولان انصارالله نیز می تواند در روشن تر ساختن این تصویر به ما کمک کند. آنان اعلام کرده اند نیروهای کمربند امنیتی در راستای تصرف کامل بر عدن، شمالی‌های مقیم جنوب یمن را شناسایی و سپس آنها را مجبور به مهاجرت می کنند.

همین مساله توسط سخنگوی کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل نیز تأیید شد. راوینا شامداسانی اقدام نیروهای کمربند امنیتی در مهاجرت اجباری شمالی‌های مقیم جنوب یمن را مصداق انگیزه‌های نژادپرستانه دانست.

بنظر می رسد اماراتی ها با پیش دستی می خواهند سهم بیشتری از غنایم محدود جنگ یمن برای خود بردارند و عربستان را که اکنون تحت فشار شدید هوایی و زمینی انصارالله قرار دارد مجبور به قبول مطالبات خود در جنوب سازند.

این فرضیه زمانی تقویت می شود که پیشروی نظامی عربستان و امارات به منطقه ای کوچک محدود شده و دو طرف دیگر هیچ امید و انگیزه ای برای پیروزی و پیشروی بیشتر ندارند.

جان کلام اینکه عدن سرآغاز پایان همگرایی راهبردی عربستان و امارات در یمن است و احتمالاً در هفته آتی سرنوشت جنگ پنج ساله یمن به نوعی نوشته خواهد شد که ریاض به عنوان بازنده اصلی از آن خارج شود.